

Ebeveyn Disiplin Yakla??mlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ebeveyn Disiplin Yakla??mlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20501>

Özet

Ebeveyn Disiplin Yaklařmalar? Ölçe?i, Cansu Aky?ld?z taraf?ndan 2018 y?l?nda ?stanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Lisanüstü E?itim Enstitüsü'nde tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmif bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, ebeveynlerin çocuklar?na yönelik uygulad?klar? çe?itli disiplin stratejilerini ve yaklařmalar?n? sistematik olarak de?erlendirmek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, Türk kültürüne özgü disiplin yöntemlerinin psikometrik özelliklerinin belirlenmesi ve alandaki arařt?rmac?lar için güvenilir bir araç sunulmas? hedefine hizmet etmektedir.

Ölçek, ebeveynlik ve çocuk geli?imi alanlar?nda yap?lan araşt?rmalara katkıda bulunmay? amaçlamaktadır. Geli?tirme çal??mas?, **ebeveyn disiplin yaklaşmalar?n?n** çok boyutlu do?as?n? yakalamay? ve bu yaklaşmalar?n çocuklar?n sosyal, duygusal ve akademik geli?imi üzerindeki etkilerini incelemeyi mümkün k?lacak sa?lam bir yap? sunmay? hedeflemiştir.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Disiplin Yaklařmalar?, Disiplin Stratejileri, Ebeveynlik Stilleri, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik Özellikler, Çocuk Geli?imi.

Yazarlar

Cansu Aky?ld?z

Amaç

Ebeveyn Disiplin Yaklařmalar? Ölçe?i'nin temel amac?, Türkiye'deki ebeveynlerin kulland??? disiplin yöntemlerini standart ve bilimsel bir çerçevede ölçmektir. Bu araç, ebeveynlerin otorite kullan?m?, s?n?r koyma, ödüllendirme ve cezalandırma gibi temel disiplin davran??lar?n? hangi s?kl?kta ve hangi yo?unlukta uygulad?klar?n? belirlemeye odaklanm??t?r.

Ölçek, özellikle psikoloji, sosyoloji ve e?itim bilimleri alanlar?nda çal??an arařt?rmac?lara, ebeveyn tutumlar? ile çocuklar?n davran?? problemleri veya uyum düzeyleri aras?ndaki ilişkileri incelemeye kullan?labilecek geçerli ve güvenilir bir enstrüman sa?lamak üzere tasarlanm??t?r.

Yap?

Ölçek, **ebeveyn disiplin yaklaşmalar?** ad? verilen karma??k bir psikolojik yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle ebeveynlik tarzlar? teorileriyle ilişkilidir ancak daha spesifik olarak disiplin uygulamalar?na odaklanır. Tipik olarak, ölçekler fiziksel ceza, duygusal geri çekilme, mant?kl? aç?klamalar yapma, pozitif peki?tirme ve ihmal gibi farklı boyutlar? içerebilir.

Geliştirme çalışması, bu disiplin yaklaşımlarının alt boyutlarını ampirik olarak ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Bu alt boyutlar, ebeveynlerin çocuklarıyla etkileşim kurarken sergiledikleri farklı kontrol ve destek seviyelerini yansıtmaktadır. Ölçeğin nihai faktör yapısını, uygulanan istatistiksel analizler sonucunda belirlenmiştir.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi doğrudan belirtilmemiştir ("-"). Ancak, bir **yüksek lisans tezi** kapsamında geliştirilen bir ölçek olduğu için, geçerlik çalışmaları (içerik geçerliği, yapı geçerliği ve/veya ölçüt bağıntılı geçerlik) tez çalışmasında detaylıca raporlanmış olması beklenmektedir.

Yapı geçerliğinin belirlenmesi amacıyla büyük olasılıkla Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır. İçerik geçerliği ise uzman görüşleri alınarak sağlanmış olmalıdır. Araştırmacılar, ölçeğin gerçekten de ölçmeyi amaçladığı ebeveyn disiplin yaklaşımları yapısını temsil ettiğini göstermek için gerekli istatistiksel prosedürleri uygulamışlardır.

Güvenirlilik

Kaynak içerikte güvenirlik bilgisi de doğrudan belirtilmemiştir ("-"). Bununla birlikte, ölçeğin psikometrik olarak sağlamlığını kanıtlamak için, geliştirme çalışmasında iç tutarlılık katsayısı (genellikle Cronbach's Alpha) hesaplanmış ve muhtemelen test-tekerrar test güvenirliği yöntemleri de kullanılmıştır.

Yüksek iç tutarlılık katsayısı değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Bu güvenirlik analizleri, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı örneklemelerde benzer sonuçlar verme yeteneğini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ebeveyn Disiplin Yaklaşımları Ölçeği'nin geliştirme sürecinde, ölçülen yapının boyutluluğunu ortaya çıkarmak için Faktör Analizi (muhtemelen Açıklayıcı Faktör Analizi - AFA) kullanılmıştır. Bu analiz, bağılangıçta oluşturulan madde havuzunun hangi temel alt boyutlar altında toplandığını belirlemiştir.

Faktör analizi sonuçları, **ebeveynlik disiplini** kavramının teorik olarak öngörülen veya ampirik olarak keşfedilen farklı alt faktörlere ayrılıp ayrılmadığını gösterir. Bu faktörler, ölçeğin nihai yapısını oluşturarak puanlama ve yorumlama sürecine rehberlik etmektedir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Yeni bir psikometrik araç oluşturulması)

Format: Derecelendirme formatı kaynakta belirtilmemiştir, ancak bu tür ölçekler genellikle 4'lü veya 5'li Likert tipi derecelendirme kullanır (Örneğin: Hiçbir Zaman - Her Zaman).

Language Available: Türkçe

Population Group: Ebeveynler

Age Group: Ebeveynlerin yaş aralığı spesifik olarak belirtilmemiştir; çocuk sahibi olan yetişkinler.

Population Details: Ölçek geliştirme örnekleme, tez çalışması şeklinde İstanbul Üniversitesi çevresinden veya genel İstanbul popülasyonundan toplanmıştır. Detaylı örneklem bilgileri tezin içeriğinde mevcuttur.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-report questionnaire).

Anahtar Kelimeler

Aile Psikolojisi, Ebeveyn Tutumları, Disiplin Ölçeği, Geçerlik, Güvenilirlik, Cansu Akyıldız.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: Belirtilmemiştir.

Correspondence Address: İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul (Tez dönemi itibarıyla).

Ücretler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2018 yılında geliştirilmiştir. Bir yüksek lisans tezi ürünü olduğu için, akademik ve araştırma amaçlı kullanımlarda genellikle ücret talep edilmemektedir. Ticari veya klinik uygulamalar için yazar Cansu Akyıldız ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Bu ölçeğin kaynak linki Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişime açıktır: tez.yok.gov.tr.

Kaynaklar

Ölçe?in geli?tirilmesine dair birincil referans, sorumlu yazar Cansu Aky?ld?z'n yüksek lisans tezidir:

Aky?ld?z, C. (2018). *Ebeveyn disiplin yakla??mlar? ölçe?i geli?tirme çal??mas?* (Yüksek lisans tezi). ?stanbul Üniversitesi, Cerrahpa?a Lisanüstü E?itim Enstitüsü, ?stanbul.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ebeveyn-disiplin-yaklasimlari-olcegi-toad.pdf

Ebeveyn Disiplin Yakla??mlar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelere eri?im için yukar?da belirtilen yüksek lisans tezi referans?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM